

Fiskeridirektoratets Småskrifter

Nr. 13 -- 1951.

Melding fra Fiskeridirektoratets
driftsøkonomiske undersøkelser.

VINTERSILDFISKETS LØNNSOMHET 1951

Ved sekretær Per L. Mielte

Særtrykk av «Fiskets Gang»
nr. 47 - 1951

Utgitt av
FISKERIDIREKTØREN

BERGEN
A/S JOHN GRIEGS BOKTRYKKERI
1 9 5 1

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY

REPORT OF THE
COMMISSION ON THE ORGANIZATION
OF THE DEPARTMENT OF CHEMISTRY

PRESENTED TO THE FACULTY OF THE UNIVERSITY OF CHICAGO
AT THE MEETING OF THE FACULTY ON APRIL 15, 1964

BY THE COMMISSIONERS
J. H. COOPER, Chairman
R. M. FREEMAN
J. H. HARRIS
J. R. HOLT
J. H. HUNTER
J. H. KILPATRICK
J. H. LINDSAY
J. H. MANNING
J. H. MURPHY
J. H. NICHOLS
J. H. ROBERTS
J. H. SCHUBERT
J. H. SIMMONS
J. H. SMITH
J. H. TAYLOR
J. H. WATSON

THE UNIVERSITY OF CHICAGO
DIVISION OF THE PHYSICAL SCIENCES
DEPARTMENT OF CHEMISTRY
5708 SOUTH CAMPUS DRIVE
CHICAGO, ILLINOIS 60637

1964
PRINTED BY THE UNIVERSITY OF CHICAGO PRESS
CHICAGO, ILLINOIS 60637

Vintersildfiskets lønnsomhet 1951.

Fiskeridirektoratet fremlegger hermed 1951-resultatene av direktoratets driftsøkonomiske undersøkelse for vintersildfisket. Undersøkelsen for 1951 er en fortsettelse av den serie årlige undersøkelser som har vært foretatt for dette sesongfiske fra og med 1941, unntatt i årene 1944—46.

Undersøkelsen er som tidligere basert på frivillig innsending av regnskaper direkte til Fiskeridirektoratet. Regnskapene avgis på et spesielt oppgjørsskjema som gjennom Noregs Sildesalslag sendes til et større utvalg av farkoster. I undersøkelsen søker en å få med flest mulig farkoster, og selvsagt både gode, dårlige og middels gode resultater.

I denne melding fremlegges regnskapsresultatene for 1951 i tabell 1 (garn) og tabell 2 (snurp). Av plasshensyn er i disse to hovedtabellene ikke tatt med tidligere års driftsresultater til sammenlikning. I steden har en i oversiktstabellene 3—6 gitt tall også for 1950 og til dels for 1949 og 1948. Disse oversiktstabeller gir grunnlag for vurdering av 1951-resultatene i relasjon til resultatene i de nærmest foregående år. For øvrig vises til:

»Vintersildfiskets lønnsomhet 1940—1943« som gir fullstendige driftsresultater for årene 1941—43,

»Vintersildfiskets lønnsomhet 1947—1949« med driftsresultatene for 1947—49 og tilbakegående tall for årene 1941—43.

»Fiskets Gang« nr. 51, 1950, også utgitt som særtrykk (»Fiskeridirektoratets Småskrifter« nr. 2 — 1951), med driftsresultatene for 1950.

Deltaking og representasjon.

Undersøkelsen omfattet i 1951 i alt 473 regnskaper mot 494 i 1950. Regnskapene fordelte seg slik på de ulike redskapsklasser:

	1950	1951
<i>Garn</i>	381	379
Herav drivgarn	148	179
settegarn	122	73
kombinert garnfiske (både drivgarn og settegarn)	111	127
<i>Snurp</i>	113	94
	I alt 494	473

Fordelingen på de enkelte undergrupper av garn var atskillig mer ujevn i 1951 enn i 1950. Fra de kombinerte garnfarkoster — og særlig fra driverne — fikk en således inn flere regnskaper i 1951 enn året før, mens det var en sterk reduksjon i tallet på regnskaper fra settegarnsfarkostene. Snurperne sviktet også noe i forhold til foregående år.

Alt i alt er en tilfreds med det samlede antall skjemaer en har mottatt i år. I forhold til årene 1947—1949 er omfanget av deltakingen i undersøkelsen nå økt betydelig, og en håper på fortsatt like stor velvilje fra fiskernes side når det gjelder å sende inn regnskaper til disse undersøkelser.

Fra Noregs Sildesalslag har Fiskeridirektoratet fått tilstillet summariske oppgaver over den *totale* deltaking i vintersildfisket i 1951, samt over fangstmengde og fangstverdi. Det har derfor vært mulig å regne ut representasjonsprosenten både for antall farkoster, for fangstmengde og for fangstverdi:

		Deltaking i alt i 1951 iflg. Noregs Sildesalslag	Herav med i under- søkelsen %
<i>Garn:</i>			
Antall farkoster	1 975	379	19,2
Fangstmengde . . . hl	3 993 449	989 180	24,8
Fangstverdi kr.	60 237 846	15 098 227	25,1
<i>Snurpenot:</i>			
Antall farkoster	434	94	21,7
Fangstmengde . . . hl	5 054 728	1 276 465	25,3
Fangstverdi kr.	81 467 791	20 521 677	25,2

Ser en på representasjonsprosentene legger en merke til at prosentene for *fangstmengde* og *fangstverdi* ligger høyere enn for *antall farkoster*. Dette har vært vanlig også i tidligere undersøkelsesår.

Når det gjelder *garnfarkostene* henger den nevnte differense mellom representasjonsprosentene i 1951 sammen med at driverne og de kombinerte garnbåtene var relativt sterkere representert enn settegarnsbåtene i undersøkelsesmateriale. Driverne og de kombinerte garnbåter er nemlig for det første jevnt over *større* farkoster enn settegarnsbåtene. For det annet var settegarnfisket usedvanlig slett i 1951. Begge disse omstendigheter virker i retning av større gjennomsnittsfangst for farkostene i undersøkelsesmateriale (2610 hl) enn for hele garnflåten sett under ett (2022 hl). Denne skjevhet bør en ha for øye når en leser siste kolonne («Alle garnfarkoster under ett») i tabell 1.

Ujevnheter gjør seg imidlertid ikke bare gjeldende ved fordelingen på de tre garngruppene »drivgarn«, »settegarn« og »kombinert garnfiske«. Også fordelingen av de mottatte regnskaper på *størrelsesgrupper innen hver garngruppe* er noe ujevn, med en tendens til konsentrasjon i de høyeste størrelsesgrupper. Dette gjelder især drivgarnsgruppen. En sammenligning som direktoratet har foretatt mellom deltakingstallene for undersøkelsen i 1951 og foreliggende totaltal for 1950 (tilsvarende totaltall for 1951 foreligger ikke ennå), antyder at de høyeste størrelsesgrupper av garn ikke bare absolutt sett — men også sett i relasjon til hele garnflåten — er sterkest representert i undersøkelsen. Dette gjør at de kolonner som i tabell 1 er benevnt »Alle« — særlig gjelder dette driverne — må nyttes med noen forsiktighet, fordi de store farkostene influerer for sterkt på gjennomsnittstallene i disse kolonner.

Det som er nevnt ovenfor om representasjonen for garn kan sammenfattes slik at en har fått med i undersøkelsen relativt *mange* drivere og kombinerte garnfarkoster, og der til relativt *store* farkoster. Dette betyr at kolonnene »Alle« og »Alle garnfarkoster under ett« viser for gunstig resultat i forhold til den masse de representerer. Utsagnskraften av

Tabell 1.

Vintersildfisket 1951. Regnskapsresultater. Garnfarkoster.

	Drivgarn				Settegarn ¹⁾				Kombinert garnfiske				Alle garnfarkoster under ett
	I	II	III	Alle	II	III	IV	Alle	I	II	III	Alle	
	Under 45,0 fot	45,0 til 54,9 fot	55,0 f. og over		35,0 til 39,9 fot	40,0 til 44,9 fot	45,0 f. og over		Under 45,0 fot	45,0 til 54,9 fot	55,0 f. og over		
1. Antall fark. i undersøkelsen .	8	45	126	179	14	31	26	73	24	71	32	127	379
2. Gjennomsnittlig lengde i fot .	40,3	50,3	63,3	59,0	37,4	42,1	49,0	43,4	40,9	49,3	60,3	50,5	53,1
3. Gjennomsnittlig antall HK . .	24	37	74	63	19	26	41	30	23	40	60	42	49
4. Antall mann i alt	43	347	1 188	1 578	67	171	158	404	141	484	254	879	2 861
5. Ant. mann (lottakere) pr. fark.	5,4	7,7	9,4	8,8	4,8	5,5	6,1	5,5	5,9	6,8	7,9	6,9	7,5
<i>Gjennomsnitt pr. farkost:</i>													
<i>Oppgjør:</i>													
6. Fangstmengde, hl	848	2 216	4 106	3 485	440	773	948	756	1 617	2 351	3 259	2 441	2 610
7. Fangstverdi	kr. 12 927	kr. 33 757	kr. 62 659	kr. 53 170	kr. 5 749	kr. 11 128	kr. 12 630	kr. 10 405	kr. 23 575	kr. 35 034	kr. 49 218	kr. 36 442	kr. 39 328
8. Andre inntekter	15	268	791	625	13	269	1 269	569	158	308	437	312	509
9. Inntekter i alt (bruttofangst)	12 942	34 025	63 450	53 795	5 762	11 397	13 899	10 974	23 733	35 342	49 655	36 754	39 837
10. Fellesutgifter	597	900	1 712	1 458	310	758	931	720	1 220	2 042	2 055	1 890	1 461
Herav:													
a) Brensel- og smøreolje m.v.	416	613	1 391	1 152	303	514	729	539	974	1 528	1 779	1 486	1 146
b) Proviant	165	196	125	144	—	103	105	85	118	204	139	172	142
c) Garnskade og redskapstap	—	22	63	50	—	125	51	71	111	240	6	157	90
d) Diverse	16	69	133	112	7	16	46	25	17	70	131	75	83
11. Delingsfangst	12 345	33 125	61 738	52 337	5 452	10 639	12 968	10 254	22 513	33 300	47 600	34 864	38 376
Herav får:													
12. Farkosten	3 210	9 318	19 200	16 001	747	1 692	2 231	1 664	3 766	7 327	11 790	7 777	10 484
13. Redskapene	3 210	8 122	15 496	13 093	1 968	3 798	4 344	3 570	7 380	10 156	13 680	10 520	10 396
14. Mannskapet	5 925	15 685	27 042	23 243	2 737	5 149	6 393	5 020	11 367	15 817	22 130	16 567	17 496
15. Som gir mannslott (14 : 5) . .	1 097	2 037	2 877	2 641	570	936	1 048	913	1 927	2 326	2 801	2 401	2 333
16. Utgifter til felles prov. pr. mann	12	50	106	91	74	59	98	76	125	130	190	147	107
17. Netto mannslott	1 085	1 987	2 771	2 550	496	877	950	837	1 802	2 196	2 611	2 254	2 226
<i>Spesielle utgifter i anledning sesongen:</i>													
18. Brensel- og smøreolje m.v. . .	546	1 214	2 039	1 765	396	641	856	657	974	1 616	1 844	1 552	1 480
19. Redskapsutgifter	2 108	3 868	8 591	7 114	1 122	1 827	2 880	2 020	4 084	5 544	6 042	5 394	5 556
20. Disse utgifter tilsammen . . .	2 654	5 082	10 630	8 879	1 518	2 468	3 736	2 677	5 058	7 160	7 886	6 946	7 036
<i>Redskapsutstyret:</i>													
21. Antall garn	23	51	82	72	38	47	53	47	67	89	115	91	74
22. Verdi av garn med tilhørende utstyr da sesongen tok til, i alt pr. farkost, kr.	5 544	10 789	19 927	16 987	5 996	7 217	8 945	7 496	14 018	18 611	24 478	19 221	15 908
23. Gjennomsnitt pr. garn, kr. . .	241	212	243	236	158	158	169	159	209	209	213	211	215
<i>Fiskets varighet:</i>													
24. Fiskets varighet i døgn ²⁾ . . .	45	57	60	59	32	34	35	34	66	69	67	68	57
25. Antall fangstdøgn	17	21	22	22	9	14	11	12	22	23	25	23	21
26. Netto mannslott pr. uke ³⁾ , kr.	169	244	323	303	109	181	190	172	191	223	273	232	273
<i>Prosenttall:</i>													
27. Bruttofangst	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
28. Fellesutgifter	4,6	2,6	2,7	2,7	5,4	6,7	6,7	6,6	5,1	5,8	4,1	5,1	3,7
29. Delingsfangst	95,4	97,4	97,3	97,3	94,6	93,3	93,3	93,4	94,9	94,2	95,9	94,9	96,3
30. Til farkosten	24,8	27,4	30,3	29,8	13,0	14,8	16,0	15,2	15,9	20,7	23,7	21,2	26,3
31. Til redskapene	24,8	23,9	24,4	24,3	34,1	33,3	31,3	32,5	31,1	28,7	27,6	28,6	26,1
32. Til mannskapet	45,8	46,1	42,6	43,2	47,5	45,2	46,0	45,7	47,9	44,8	44,6	45,1	43,9
33. Brensel- og smøreolje m.v. . .	4,2	3,6	3,2	3,3	6,8	5,6	6,2	6,0	4,1	4,6	3,7	4,2	3,7
34. Redskapsutgifter	16,3	11,3	13,5	13,2	19,5	16,1	20,7	18,4	17,2	15,7	12,2	14,7	14,0
35. Disse utgifter tils. (33 + 34) . .	20,5	14,9	16,7	16,5	26,3	21,7	26,9	24,4	21,3	20,3	15,9	18,9	17,7

¹⁾ Gruppe I (Under 45,0 fot) omfatter i 1951 kun 2 farkoster. Denne gruppe er derfor ikke særskilt oppført i tabellen. I regnskapsresultatene for alle settegarnsfarkoster er de 2 farkostene tatt med.

²⁾ Fra lottmannskapet kom ombord til det avmønstret.

³⁾ Etter fratrekk av utgifter til fellesproviant. (16)

tallene i hver enkelt størrelsesgruppe rokkes imidlertid neppe av ujevnheten i deltakingen, disse tall må derfor betegnes som ganske representative for vedkommende grupper i garn-flåten.

Også når det gjelder *snurperne* er det avvikelse mellom representasjonsprosenten for antall farkoster og for fangstmengde og fangstverdi. Dette tyder på at en også her — som i tidligere år — har fått med relativt mange *store* farkoster med gode fangster. Gjennomsnittsfangsten for snurperne i undersøkelsen var 13 579 hl, mot gjennomsnittlig 11 647 for alle snurpere.

Regnskapstabellenes form.

Regnskapsresultatene for 1951 (tabell 1 og 2) gjengis i praktisk talt samme form som for 1950. En viser derfor til »Fiskets Gang« nr. 51/1950 når det gjelder en mer inngående beskrivelse av tabelloppstillingen. En skal her nøye seg med å nevne hovedtrekkene:

Garn (tabell 1).

Punkt 1—5 gir en kort karakteristikk av undersøkelsesmaterialet.

Punkt 6—17 viser oppgjøret. Oppgave over fordelingen av delingsfangsten på alle de tre kategorier »farkost«, »redskap« og »mannskap« forelå ikke for samtlige farkoster. Der slike oppgaver manglet, er fordelingen beregnet. — Proviandutgifter er oppført både i punkt 10 b og i punkt 16. Det kommer av at dekningsmåten for proviandutgiftene er så uensartet. Oftest betaler mannskapet provianten i fellesskap uten at farkosten deltar i utgiften — proviandutgiftene kommer da med i punkt 16 som et fratrekk fra mannslotten. I blant dekkes imidlertid proviandutgiftene som utgifter for farkost og mannskap i fellesskap, i så fall føres proviandutgiftene i punkt 10 b. Proviandutgifter som hver mann måtte ha særskilt kommer derimot ikke med i regnskapet i det hele tatt.

I punkt 18 og 19 er oppført henholdsvis utgifter i alt til

brensel- og smørrolje m. v., samt redskapsutgifter i alt, uten hensyn til dekningsmåten. Redskapsutgiftene omfatter alle utgifter før og under sesongen til nyanskaffelser og vedlikehold av redskap, uten hensyn til hvem som eier redskapene. Grovt regnet antas den årlige nyanskaffelse av redskap å tilsvare årets tap og forringelse.

Punkt 21—23 gir opplysning om redskapsutstyret, og i punkt 24—26 er fiskets varighet og netto mannslott pr. uke gjengitt. På spørreskjemaet ble fiskets varighet definert som tidsrommet fra den dag lott-mannskapet ble beordret å være ombord til den dag det reiste hjem. Utover tidsrommet fra lottakerne kom ombord til det avmønstret, har en derfor ikke opplysning om anvendt arbeidstid som må tilregnes vintersildfisket. Den tid som nyttes til forberedelser før fisket og til avsluttende arbeid etter fisket kan selvsagt variere sterkt fra mann til mann.

Sist i tabellen er i likhet med tidligere år regnet ut enkelte hovedposter i prosent av bruttofongsten.

Størrelsesgruppene i 1951 er de samme som tidligere. Da gruppe I av settegarn (»Under 35,0 fot«) kun omfatter 2 regnskaper i 1951, fant en ikke å kunne gjengi regnskapsresultater for denne gruppe i hovedtabellen i år.

Snurp (tabell 2).

Motorsnurperne er i år fordelt på to størrelsesgrupper: »Under 100,0 fot« og »100,0 fot og over«. Ellers er damp-snurperne som tidligere utskilt som en egen gruppe.

Oppstillingen av tabellens punkt 1—23 er uforandret fra tidligere, og så ens er oppstillingen for garnfarkostene at en ikke skal komme inn på den her.

I punkt 24—31 er vintersildsesongens andel av rederiets årskostnader oppgitt. (Tilsvarende opplysninger har en ikke for garnfarkostene). Da det er nyttet beregninger i noen utstrekning, blir denne del av tabellen ikke fullt så utsagnskraftig som tabellen ellers. Bare vel 75 pst. av snurperne i materialet ga opplysning om årskostnadene, og det må antas at tallene til dels er gitt etter skjønn. På grunn-

Tabell 2.

Vintersildfisket 1951. Regnskapsresultater. Snurpere.

	Damp- far- koster	Motorfarkoster			Damp og motor under ett	
		Under 100,0 fot	100,0 fot og over	Alle		
1. Antall farkoster i undersøkelsen	8	37	49	86	94	
2. Gjennomsnittlig lengde i fot	124,6	85,5	118,8	104,5	106,2	
3. Gjennomsnittlig antall HK	316	153	371	277	280	
4. Antall mann i alt	172	704	1 016	1 720	1 892	
5. Antall mann pr. farkost	21,5	19,0	20,7	20,0	20,1	
6. Herav lottakere pr. farkost	16,0	15,8	16,0	15,9	15,9	
<i>Gjennomsnitt pr. farkost:</i>						
<i>Oppgjør:</i>						
7. Fangstmengde	hl	19 567	10 407	14 982	13 014	13 579
8. Fangstverdi	kr.	297 456	158 920	229 529	199 151	207 518
9. Andre inntekter	»	18 624	4 423	14 335	10 070	10 798
10. Inntekter i alt (bruttofangst)	»	316 080	163 343	243 864	209 221	218 316
11. Fellesutgifter	»	13 665	5 861	12 150	9 444	9 804
<i>Herav:</i>						
a) Stuerthyre	»	6 004	2 979	4 445	3 814	4 001
b) Landslott	»	—	24	—	10	10
c) Telef., telegrammer m.v.	»	160	92	139	119	122
d) Assurance av fangst og proviant	»	284	230	391	322	318
e) Utbetalt til hjelpere (boms)	»	6 295	2 222	5 700	4 204	4 382
f) Annet	»	922	314	1 475	975	971
12. Delingsfangst	»	302 415	157 482	231 714	199 777	208 512
<i>Herav får:</i>						
13. Farkosten og redskapene (rederiet)	»	205 642	105 047	157 509	134 938	140 955
14. Mannskapet i alt	»	96 773	52 435	74 205	64 839	67 557
15. Mannslott (14 : 6)	»	6 048	3 317	4 638	4 078	4 249
16. Utgifter til felles proviant pr. mann	»	371	295	340	321	326
17. Netto mannslott	»	5 677	3 022	4 298	3 757	3 923
<i>Rederiets spesielle sesongutgifter:</i>						
18. Brenselolje, smøreolje, kull og annet til maskinen	kr.	24 795	6 471	12 226	9 750	11 030
19. Redskapstap og redskapsskade	»	7 640	4 084	6 421	5 416	5 605
20. Annet vedlikehold av redskap	»	9 819	4 510	7 411	6 163	6 474
21. Ekstralotter, hyrer, lønning	»	59 618	20 038	38 988	30 835	33 285
22. Diverse	»	2 243	1 618	2 390	2 058	2 074
23. Disse utgifter i alt (18—22)	»	104 115	36 721	67 436	54 222	58 468
<i>Vintersildsesongens andel av rederiets årskostnader:</i>						
24. Vedlikehold av skrog og maskin	kr.	15 779	5 378	14 877	10 790	11 215
25. Dekks- og maskinrekvisita	»	4 262	1 778	3 939	3 009	3 116
26. Renter av gjeld	»	1 294	1 320	3 034	2 297	2 211
27. Forsikring av farkost	»	3 696	2 972	6 114	4 762	4 671
28. Forsikring av redskap	»	1 063	616	1 454	1 094	1 091
29. Avskrevet på farkost m/ utstyr	»	6 714	6 747	14 144	10 961	10 600
30. Diverse	»	3 969	4 448	3 138	3 702	3 724
31. Disse kostnader i alt (24—30)	»	36 777	23 259	46 700	36 615	36 628
<i>Redskapsutstyret:</i>						
32. Verdi av redskaper med tilhørende utstyr da sesongen tok til	»	56 250	49 273	56 263	53 256	53 510
33. Verdi av notbåter og lettbåter	»	23 000	23 435	24 066	23 795	23 727
<i>Fiskets varighet:</i>						
34. Fiskets varighet i døgn ¹⁾	»	80	73	75	74	75
35. Antall fangstdøgn	»	18	15	16	16	16
36. Nettolott pr. mann pr. uke ²⁾	kr.	497	290	401	355	366
<i>Prosenttall:</i>						
37. Bruttofangst	%	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
38. Fellesutgifter	%	4,3	3,6	5,0	4,5	4,5
39. Delingsfangst	%	95,7	96,4	95,0	95,5	95,5
40. Til farkosten og redskapene (rederiet)	%	65,1	64,3	64,6	64,5	64,6
41. Til mannskapet	%	30,6	32,1	30,4	31,0	30,9
42. Olje og annet til maskinen	%	7,9	4,0	5,0	4,7	5,1
43. Redskapsutgifter	%	5,6	5,2	5,7	5,5	5,5
44. Hyrer m.v.	%	18,7	12,3	16,0	14,7	15,2
45. Diverse	%	0,7	1,0	1,0	1,0	1,0
46. Disse utgifter tils. (42—45)	%	32,9	22,5	27,7	25,9	26,8

¹⁾ Fra lottmannskapet kom ombord, til det avmønstrer. ²⁾ Etter fratrekk av utgifter til fellesproviant (16).

lag av de tall en mottok er kostnadene beregnet for resten av snurperne i undersøkelsen. Der oppgaveskjemaene ga opplysning om årskostnadene i alt, uten å angi vintersildsesongens andel av disse, har en henregnet $\frac{1}{2}$ eller $\frac{1}{4}$ av årskostnadene til vintersildfisket, avhengig av farkostens vanlige driftstid utenom vintersildsesongen.

En bør være merksam på at vanlig verdiforringelse av nøtene ikke er med i tabellene, idet regnskapsskjemaene ikke gir tilfredsstillende nok opplysninger til det. Direktoratet har imidlertid utført en skjematisk beregning av verdiforringelsen. En har da gått frem slik at en fra de oppgitte tall over nyanskaffelser av nøter har trukket årets redskapstap og -skade. Beregningsmetoden forutsetter da at den redskapsmasse som ble anskaffet til fisket tilsvarte verdiforringelsen + redskapstapene og -skadene, m. a. o. at redskapsmassen er like stor fra år til år. Riktigheten av en slik forutsetning kan selvsagt diskuteres, men en antar at de feil som eventuelt er oppstått ved denne beregningsmetoden likevel ikke er så store, slik som redskapssituasjonen lå an i det tidsrom som har interesse i denne sammenheng. De tall en da kommer frem til gjør selvsagt heller ikke krav på å vise annet enn størrelsesordenen av den verdiforringelse som ikke er kommet med i tabellene:

Damp	kr. 10 500	i gjennomsn. pr. fark.
Motor	» 7 200	—»—
Damp og motor under ett »	7 500	—»—

Driftsresultatene for 1951:

En sammenligning på grunnlag av tabell 1 mellom de ulike garngrupper viser at driftsresultatene i 1951 var betydelig dårligere for settegarnsfarkostene enn for driverne og de kombinerte. Settegarnsfisket slo fullstendig feil i 1951 i likhet med i 1950 og 1949. Nettomannslotten ble således den minste en har hatt i denne redskapsklasse siden 1941.

Kombinerte garnfarkoster *under* 55 fot gjorde det med hensyn til bruttofangst og sesongens mannslott bedre enn

drivere på samme størrelse, mens kombinerte *over* 55 fot ikke oppnådde fullt så gode resultater som like store drivere. Tar en hensyn til driftstiden og sammenligner *netto manns-lott pr uke* for drivere med netto mannslott pr. uke for de kombinerte, viser det seg at sammenligningen faller i dri-
vernes favør for farkoster i størrelsesklassene helt ned til 45 fot.

Det fremgår også av tabell I at mannsloten innen hver redskapsgruppe varierer i takt med farkoststørrelsen.

Snurperne (tabell 2) viser som ventelig høyere bruttofangst og mannslotter enn garnfarkostene, noe som ikke bare må ses på bakgrunn av forskjell i farkoststørrelse og redskapsart, men også på bakgrunn av snurpernes lengre driftstid. Dampsnurperne, som jevnt over er blant de største farkostene, hadde betraktelig større bruttofangster og mannslotter enn motorsnurperne. Det er også en klar forskjell i bruttofangst og mannslott mellom motorsnurpere under 100 fot og snurpere over denne grense.

Det er verd å legge merke til at netto mannslott i snurpergruppen under 100 fot bare lå om lag 250 kroner høyere enn i høyeste drivergruppe (over 55 fot), trass i en forskjell i bruttofangst på om lag 100 000 kroner i den førstnevnte gruppes favør. Tar en hensyn til driftstiden og sammenligner *ukelottene* i disse to grupper viser det seg at de største drivernes ukelotter var om lag 35 kroner høyere enn de minste snurpernes (kr. 323 mot kr. 290).

Oversiktstabellene 3—6 sammenligner hovedresultatene for 1951 med resultatene for noen av de nærmest foregående årene.

Tabell 3 viser bruttofangst, fellesutgifter, og delingsfangstens fordeling på farkost, redskap og mannskap i 1950 og 1951. Med unntak for settegarnsbåtene, var bruttofangst og delingsfangst til dels vesentlig høyere i 1951 enn i 1950 i samtlige grupper. For driverne og snurperne var bruttofangst og delingsfangst endog høyere enn i 1948 som tidligere var det beste undersøkelsesåret for disse redskapsklasser. De kombinerte hadde derimot høyere bruttofangst og

Tabell 3.

Vintersildfisket 1950 og 1951.
Gjennomsnitt

	Bruttofangst
	Kr.
<i>Drivgarn:</i>	
Under 45,0 fot	8 019
45,0—54,9 fot	19 313
55,0 fot og over.....	36 430
Alle	29 923
<i>Settegarn:</i>	
Under 35,0 fot	3 644
35,0—39,9 fot	5 832
40,0—44,9 fot	11 557
45,0 fot og over.....	15 973
Alle	10 460
<i>Kombinert garnfiske:</i>	
Under 45,0 fot	20 550
45,0—54,9 fot	29 407
55,0 fot og over.....	38 316
Alle	30 940
<i>Alle garnfarkoster under ett</i>	23 987
<i>Snurpenot:</i>	
Dampfarkoster	185 281
Motorfarkoster under 100,0 fot	140 799
Motorfarkoster 100,0 fot og over	179 957
Alle motorfarkoster	163 990
Damp og motor under ett	165 874

delingsfangst i 1948 og til dels også i 1947 enn i siste sesong. Settegarnfarkostene viser — som tidligere nevnt — lavere tall enn i noe annet undersøkelsesår siden 1941.

Mannskapets andel av delingsfangsten utgjorde som i 1950 46 pst. på alle garnfarkoster under ett. På snurperne

Bruttoinntekt, fellesutgifter og fordeling.
pr. farkost.

1950				
Fellesutgifter	Delingsfangst	Av delingsfangsten tilfalt		
		Farkost	Redskap	Mannsk.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
432	7 587	1 897	1 965	3 725
645	18 668	5 096	4 947	8 625
1 393	35 037	10 651	8 829	15 557
1 130	28 793	8 574	7 322	12 897
275	3 369	437	1 250	1 682
385	5 447	855	1 852	2 740
523	11 034	1 960	3 535	5 539
859	15 114	2 871	4 504	7 739
541	9 919	1 761	3 145	5 013
943	19 607	3 921	6 666	9 020
1 781	27 626	5 940	8 647	13 039
2 450	35 866	8 572	10 437	16 857
1 871	29 069	6 479	8 926	13 664
1 157	22 830	5 782	6 452	10 596
12 636	172 645	117 497		55 148
8 449	132 350	87 867		44 483
14 785	165 172	111 798		53 374
12 200	151 790	102 042		49 748
12 240	153 634	103 408		50 226

utgjorde mannskapsparten 32 pst. av delingsfangsten i 1951 mot 33 pst. i 1950.

I tabell 4 er *netto mannsloft* gjengitt for de siste fire årene. Tallene varierer omtrent på samme måte som bruttofangsten. Det viser seg således at alle farkostgrupper —

Tabell 3. Forts.

	Bruttofangst
	Kr.
<i>Drivgarn:</i>	
Under 45,0 fot	12 942
45,0—54,9 fot	34 025
55,0 fot og over	63 450
Alle	53 795
<i>Settegarn:</i>	
Under 35,0 fot	2 869
35,0—39,9 fot	5 762
40,0—44,9 fot	11 397
45,0 fot og over	13 899
Alle	10 974
<i>Kombinert garnfiske:</i>	
Under 45,0 fot	23 733
45,0—54,9 fot	35 342
55,0 fot og over	49 655
Alle	36 754
<i>Alle garnfarkoster under ett</i>	39 837
<i>Snurpenot:</i>	
Dampfarkoster	316 080
Motorfarkoster under 100,0 fot	163 343
Motorfarkoster 100,0 fot og over	243 864
Alle motorfarkoster	209 221
Damp og motor under ett	218 316

unntatt settegarnsbåtene — hadde høyere netto manslott i 1951 enn i 1950. For driverne og snurperne var netto manslott — i likhet med bruttofangst og delingsfangst — til og med høyere i 1951 enn i noe tidligere undersøkelsesår. Settegarnsfarkostenes netto manslotter var meget små, mindre enn i noe år siden 1941. De kombinerte garnbåtene

1951				
Fellesutgifter	Delingsfangst	Av delingsfangsten tilfalt		
		Farkost	Redskap	Mannsk.
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
597	12 345	3 210	3 210	5 925
900	33 125	9 318	8 122	15 685
1 712	61 738	19 200	15 496	27 042
1 458	52 337	16 001	13 093	23 243
237	2 632	277	1 186	1 169
310	5 452	747	1 968	2 737
758	10 639	1 692	3 798	5 149
931	12 968	2 231	4 344	6 393
720	10 254	1 664	3 570	5 020
1 220	22 513	3 766	7 380	11 367
2 042	33 300	7 327	10 156	15 817
2 055	47 600	11 790	13 680	22 130
1 890	34 864	7 777	10 520	16 567
1 461	38 376	10 484	10 396	17 496
13 665	302 415	205 642		96 773
5 861	157 482	105 047		52 435
12 150	231 714	157 509		74 205
9 444	199 777	134 938		64 839
9 804	208 512	140 955		67 557

hadde jevnt over høyere netto manslott i 1948 enn i 1951. For øvrig var 1951 det beste av undersøkelsesårene for de kombinerte, men forskjellen mellom 1947 og 1951 er ikke stor.

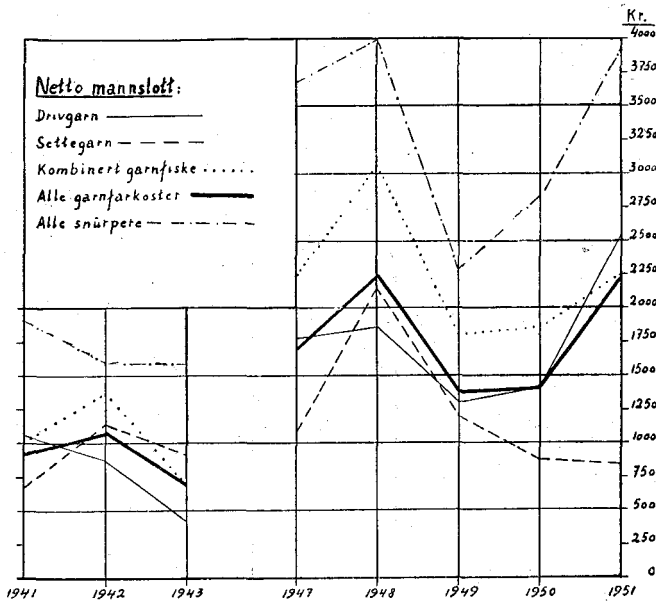
For lettere å kunne sammenligne manslotten fra redskapsklasse til redskapsklasse og fra år til år, tar en med

Tabell 4. *Netto mannslott¹⁾ 1948—1951.*
Gjennomsnitt pr. farkost.

	1948	1949	1950	1951
	kr.	kr.	kr.	kr.
<i>Drivgarn:</i>				
Under 45,0 fot	1 373	399	658	1 085
45,0—54,9 fot	1 505	692	1 081	1 987
55,0 fot og over	2 068	1 559	1 563	2 771
Alle	1 855	1 308	1 411	2 550
<i>Settegarn:</i>				
Under 35,0 fot	1 483	773	378	286
35,0—39,9 fot	1 961	1 053	523	496
40,0—44,9 fot	2 393	1 076	949	877
45,0 fot og over	2 247	1 516	1 161	950
Alle	2 155	1 198	879	837
<i>Kombinert garnfiske:</i>				
Under 45,0 fot	2 567	1 714	1 488	1 802
45,0—54,9 fot	3 081	1 645	1 825	2 196
55,0 fot og over	3 418	1 919	2 019	2 611
Alle	3 066	1 800	1 861	2 254
<i>Alle garnfarkoster under ett ..</i>	2 238	1 368	1 402	2 226
<i>Smurpenot:</i>				
Dampfarkoster	4 706	2 209	3 106	5 677
Motorfarkoster under 100,0 fot	—	—	2 499	3 022
Motorfarkoster 100,0 fot og over	—	—	3 028	4 298
Alle motorfarkoster	3 560	2 295	2 801	3 757
Damp og motor under ett ..	3 987	2 286	2 830	3 923

¹⁾ Etter fratrekk av utgifter til fellesproviant.

en figur som viser netto mannslott i de årene undersøkelsen har pågått. For ikke å overlesse figuren er de enkelte størrelsesgrupper av farkoster ikke tatt med. For garnfarkostene i årene 1942—43 gjelder figuren lottene *før* mannskapets fellesproviant er trukket fra, garnfarkostenes kurver for disse to årene ligger derfor litt for høyt i forhold til de andre år.

Vintersildfisket 1941-1943 og 1947-1951
 Netto mannslott, gjenomsnitt pr. farkost

Redskapsutgiftene er garnfiskernes største utgiftspost. I tabell 5 er redskapsparten sammenlignet med de samlede redskapsutgifter. Posten »Redskapsutgifter« omfatter som før nevnt alle utgifter før og under fisket til nyanskaffelser og vedlikehold av redskaper.

Tabellen viser betydelig øking i redskapsutgifter for drivgarnfiskerne i forhold til foregående år. Men da redskapsparten er øket i sterk grad, ble det i 1951 likevel en vesentlig større netto tilbake enn i 1950.

Settegarnsfiskernes redskapsutgifter var mindre i 1951 enn i årene 1948—50. Dette skyldes muligens at fisket ikke har vært drevet så intenst de siste årene, slik at behovet for nyanskaffelser og vedlikehold har vært noe mindre enn tid-

Tabell 5.

Garnfarkoster. Redskapspart og Gjennomsnitt

	1948		19
	Redskaps- part	Redskaps- utgifter	Redskaps- part
<i>Drivgarn:</i>	Kr.	Kr.	Kr.
Under 45,0 fot	7 059	1 686	996
45,0—54,9 fot	10 019	2 994	3 332
55,0 fot og over.....	13 033	4 513	9 734
Alle	11 111	3 609	7 352
<i>Settegarn:</i>			
Under 45,0 fot	5 281	945	2 962
35,0—39,9 fot	6 552	2 136	3 818
40,0—44,9 fot	10 443	2 660	4 574
45,0 fot og over.....	11 136	3 039	7 411
Alle	8 623	2 338	5 118
<i>Kombinert garnfiske:</i>			
Under 45,0 fot	11 721	3 353	6 293
45,0—54,9 fot	17 535	5 300	7 760
55,0 fot og over.....	21 889	4 912	9 459
Alle	17 092	4 670	8 226
<i>Alle garnfar- koster under ett.....</i>	11 703	3 380	6 990

ligere. Men det kan også tenkes å henge sammen med de små redskapspartene de senere årene, og dermed redusert mulighet for å holde redskapsbestanden vedlike.

For de kombinerte garnfiskere var redskapsutgiftene noe lavere enn i 1950. Behovet for nyanskaffelser og vedlikehold av settegarn har muligens ikke vært så stort her heller, slik at de oppførte redskapsutgifter vesentlig omfatter drivgarnene. Da redskapsparten er økt i forhold til året før, blir nettoen også i denne redskapsklasse større enn i 1950.

I tabell 6 — som gjelder snurperne — er rederiparten

redskapsutgifter 1948—1951.

pr. farkost.

49	1950		1951	
	Redskaps- utgifter	Redskaps- part	Redskaps- utgifter	Redskaps- part
	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
	1 612	1 965	1 823	3 210
	3 256	4 947	3 005	8 122
	5 891	8 829	6 952	15 496
	4 875	7 322	5 590	13 093
	1 595	1 250	1 265	1 186
	1 948	1 852	1 766	1 968
	2 668	3 535	2 631	3 798
	2 980	4 504	3 134	4 344
	2 535	3 145	2 645	3 570
	3 905	6 666	3 391	7 380
	5 783	8 647	6 665	10 156
	5 221	10 437	6 882	13 680
	5 001	8 926	6 271	10 520
	3 918	6 452	4 975	10 396
				5 556

sammenlignet med rederiets utgifter. Tabellen omfatter dog ikke vanlig avskrivning på nøter, men størrelsesordenen av verdiforringelsen er angitt ovenfor i tekstavsnittet om »Regnskapstabellenes form«.

Det fremgår av tabellen at både inntekter og sesongutgifter var større i 1951 enn i årene 1948—50. Det er naturlig at snurpernes inntekter og sesongutgifter varierer i samme retning, idet den største utgiftsposten — utbetalingen av prosenter og ekstralotter til enkelte av mannskapet — stort sett er avhengig av bruttoinntekt og delingsfangst. Men

Tabell 6. *Smurpere. Farkostens og redskapenes (rederiets) inntekter og spe-
Gjennomsnitt*

	Rederiets part av delings- fangsten	Drivstoff ¹⁾
<i>1948:</i>	Kr.	Kr.
Dampfarkoster.....	167 439	16 656
Motorfarkoster	123 837	6 134
Damp og motor under ett	140 607	10 181
<i>1949:</i>		
Dampfarkoster	85 660	15 808
Motorfarkoster.....	85 492	6 685
Damp og motor under ett.....	85 516	7 988
<i>1950:</i>		
Dampfarkoster	117 497	16 679
Motorfark. under 100,0 fot	87 867	5 595
Motorfark. 100 fot og over.....	111 798	9 550
Alle motorfarkoster	102 042	7 922
Damp og motor under ett	103 408	8 703
<i>1951:</i>		
Dampfarkoster	205 642	24 795
Motorfark. under 100,0 fot	105,047	6 471
Motorfark. 100,0 fot og over	157 509	12 226
Alle motorfarkoster	134 938	9 750
Damp og motor under ett	140 955	11 030

¹⁾ Brenselolje, smøreolje, kull og annet til maskinen.

også de andre sesongutgifter, som utgifter til drivstoff, redskaper osv. er gått opp i forhold til tidligere år. Inntektsstigningen fra 1949 og 1950 var imidlertid enda sterkere enn utgiftsstigningen, slik at lønnsomheten — når en ser bort fra årskostnadene — var bedre for rederiene i 1951 enn i de to foregående år. Sammenlignet med året 1948 er det imidlertid liten endring i lønnsomheten.

*sielle sesongutgifter samt sesongens andel av årskostnadene 1948—1951.
pr. farkost.*

Spesielle sesongutgifter				Sesongens andel av rederiets årskost- nader ³⁾
Redskaps- utgifter ²⁾	Ekstra- lotter, hyrer, lønninger	Diverse	Disse ut- gifter i alt	
Kr.	Kr.	Kr.	Kr.	Kr.
15 444	40 716	2 196	75 012	
9 903	26 442	1 285	43 764	
12 034	31 932	1 635	55 782	
22 191	21 972	1 740	61 711	
11 471	18 947	1 480	38 583	
13 059	19 395	1 519	41 961	
15 163	28 829	2 096	62 767	25 596
7 822	15 927	1 726	31 070	19 593
11 906	26 452	1 935	49 843	36 381
10 214	22 118	1 849	42 103	28 879
10 656	22 663	1 871	43 893	28 456
17 459	59 618	2 243	104 115	36 777
8 594	20 038	1 618	36 721	23 259
13 832	38 988	2 390	67 436	46 700
11 579	30 835	2 058	54 222	36 615
12 079	33 285	2 074	58 468	36 628

²⁾ Tap, skade- og vedlikehold. ³⁾ Avskr. på nøtene ikke medregnet.

Oppgavene på spørreskjemaet over rederiets årskostnader (som f. eks. vedlikehold av farkost med utstyr, rekvisita, renter, assuranser, avskrivninger på farkost med utstyr og båter), og vintersildsesongens andel av disse er kun blitt bearbejdet i 1950 og 1951. Der er sterk stigning i tallene fra i fjor til i år, stigningen utgjør gjennomsnittlig over kr. 10 000 for dampsnurperne og om lag kr. 8000 for motor-

snurperne. Der er øking i samtlige kostnadsposter, særlig sterk var den for vedlikehold og avskrivninger. Også når en tar hensyn til årskostnadene og økingen i disse, synes lønnsomheten av snurperne å ha vært betydelig bedre i 1951 enn i 1950, både for damp og for motor.

Tabellen viser ellers vesentlige ulikheter i inntekter og utgifter både mellom damp- og motorsnurperne, og mellom de to grupper av motorsnurpere.

Sammenfatning.

I 1951 hadde snurperne høyest netto mannslott, om lag kr. 4000 gjennomsnittlig. Driverne og de kombinerte hadde omtrent like høye lotter med gjennomsnittet på noe over kr. 2000. Settegarnsbåtene hadde gjennomsnittlig bare om lag kr. 800 i lott. Lottene innen hver redskapsklasse avhenger imidlertid sterkt av farkoststørrelsen.

Hovedinntrykket av undersøkelsen for 1951 er ellers at lønnsomheten av vintersildfisket var betydelig bedre enn i 1949 og 1950 for *drivgarnsfarkostene*, de *kombinerte garnfarkoster* og for *snurperne*. Både brutto fangstinntekt, delingsfangst og lotter lå for disse redskapsklasser til dels meget høyere i 1951 enn i de to foregående år. Særlig markert var stigningen for driverne og snurperne. Det dårlige *settegarnfisket* ga derimot meget lite utbytte, lønnsomheten ble enda dårligere enn i de to mislykkede årene 1949 og 1950.

Drivgarnsfiskets lønnsomhet var i 1951 bedre enn i det tidligere toppår 1948. De kombinerte garnfiskere gjorde det omtrent like godt som i 1947, men lønnsomheten var bedre i 1948. Lønnsomheten av snurpefisket var omtrent som i det tidligere toppår 1948 for *rederiene*, for *lottfiskerne* var lønnsomheten best i 1951 hvis en sammenligner de enkelte grupper av snurpere.

Muligheten for å trekke sikre konklusjoner av undersøkelsesmaterialet avhenger av at dette er fyldig og jevnt. Som det er nevnt innledningsvis viste fiskerne både i fjor

og i år en sterk og lovende interesse for denne undersøkelsen. En kunne imidlertid ønsket en mer *jevn* deltaking, noe en i 1951 ville oppnådd om en hadde hatt med flere settegarnsfarkoster, og også noen flere *små* garnfarkoster. Forhåpentlig vil settegarnfiskerne og eiere av mindre garnfarkoster i kommende år slutte like sterkt opp om undersøkelsen som de andre når det gjelder å sende inn regnskaps-skjema til Fiskeridirektoratet.